

عنوان مقاله:

واکاوی جایگاه انگیزه در حقوق جزای عرفی و اسلامی

محل انتشار:

کنفرانس ملی پژوهش های نوین در مدیریت، اقتصاد و علوم انسانی (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

یوسف نورایی - استادیار و عضو هییت علمی گروه حقوق دانشگاه شمال آمل

میلاد کثیری مقدم - دانشجوی کارشناسی ارشد فقه و حقوق جزا دانشگاه شمال آمل

خلاصه مقاله:

انگیزه یا motive سود و بهره ای است که آدمی به خاطر آن رفتاری را انجام می دهد. در واقع انگیزه چرایی به فعلیت رساندن عنصر معنوی است. در واقع همه افراد معمولی که از عقل سالم برخوردارند در همه رفتارهای خود اعم از اینکه آن رفتاری ترک فعل یا حالت باشد و اعم از اینکه آن فعل یا ترک فعل جرم محسوب شود یا نه، دارای انگیزه می باشند. عنصر معنوی هر جرمی معمولاً با انگیزه یا داعی شروع می شود و انگیزه که بزهکار را وادار به انجام جرم می کند اساساً تأثیری در مسئولیت کیفری ندارد و برخلاف مخالف هایی که با این ادعا وجود دارد بیشتر حقوقدانان آن را از مسلمات حقوق جزا می دانند. انگیزه با سونیت عام تفاوت دارد، اما انگیزه با سونیت خاص رابطه عموم و خصوص مطلق دارد؛ یعنی سونیت خاص هم از مصادیق انگیزه است. سونیت خاص رابطه عموم و خصوص مطلق دارد؛ یعنی سونیت خاص هم از مصادیق انگیزه است. سونیت خاص نیز مانند انگیزه، گاهی در از بین رفتن عنوان مجرمانه تأثیر دارد. در حقوق جزا اصل بر این است که انگیزه در تحقق جرم و تعیین نوع میزان مجازات هیچ تأثیری ندارد و این به جهت دلایلی چون حفظ مصلحت اجتماع و تقدم آن بر منافع فردی است. قانونگذار ایران نیز با بهره گیری از دو نظام اندیشه ای اسلام و اندیشه های کیفری غرب، انگیزه را در مواردی در تحقق بزه و مقدار مجازات موثر دانسته است. انگیزه تا وقتی که چهره سونیت به خود نگرفته است در مسئولیت کیفری تأثیری ندارد. از آنجا که وجود یا قصد مجرمانه در تصمیم دادگاه تأثیر بنیادین دارد، بنابراین دادگاه باید آن را احراز نماید. اما احراز انگیزه تکلیف دادگاه نیست مگر در موارد خاص که قانونگذار اهمیت ویژه ای را برای انگیزه در نظر گرفته باشد.

کلمات کلیدی:

انگیزه، مسئولیت کیفری، سویت، قصد مجرمانه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/659038>

